

TELEGRAFUL ROMANU.

Nr. 5. ANUL XXV.

Sibiu 1628 Ianuarie 1877.

Telegrafu' este Duminec'a si Joi', la fie-care d'ouă septemai cu adausu' Foisioarei — Prenumeratiunea se face in Sabiu' la expeditiar' a foiei, preafara la c. r. poste cu bani gat' a prin scrisori francate, adresate către expeditiara. Pretulu' prenumeratiunei pentru Sabiu' este pre anu 7 fl. v. a. iar pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

trajolante p'arti ale Transilvaniei si pentru p. v. v. ciele din Monarchia pre unu anu 8 fl. 18. r. r. o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. ri tisiastreine pre unu 12 1/2 anu 6 fl. Inseratele se platescu' pentru intai' a 6ra cu 7 cr. sirulu', pentru a dou'a ora cu 5 1/2 cr. si pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Magiarii romanisati.

Diurnalistic'a magiara devine din di in di mai interesanta. Ea este forte activa si fiindu ca ea esto reflexulu' activitatii nationalitateri ce repesinta, lucru firescu, ca si activitatea celei din urma, devine di in di mai interesanta.

Cetitorii nostri sciu din alti articuli cu cate bunatati au bine-cuven-tatu domnii magiari tier'a ce o numimu patria, de candu bunulu' Dumnedieu a lasat'o pre manile si intielepiciunea loru. Ei bine, fiindu tote terminate spre „general'a“ multiamire si ne mai lipsindu patriei nici *Kossuth* si lui Abdul-Kerim o sabie de onore, acum gandemu, ca numai avemu decatu sa ne desfatamu in placerile paradisului creatu de diece ani incoce.

Dar' stati pe locu, ca nu este asiá! Mai era ceva mai de plinitu, la ce multi, pote toti, din on. cetitori nici n'au ganditu. Ca oper'a sa fia perfecta trebuie ca „magiarii romanisati“ sa se „desromanizeze“. Spre acestu scopu patriotii cei „adeverati“ trebuie maiintaiu sa joce (la baluri) si apoi cu ce va remanea dela baluri sa se lucre mai departe.

Dara si voru pune on. cetitori intrebarea, unde se afla acei magiari nenorociti, cari cu tote dominatiunile magiare din trecutu au trebuit a revneca la peccatosa stare a miserei „*plebs contribuens*“, carea „*praeter mercedem laboris nihil habuit*“, si sa-si parasasca nobil'a si ilustr'a vitia. Mare lueru! deca n'aru sci romanii nici minunea acest'a!

Este greu a vorbi seriosu in materi'a acest'a, carea s'a ventilatu in scrieri deosebite si acum in diurnalistic'a magiara face rotonda in modulu celu mai seriosu, caci sustiene, totu asiá de seriosu, ca in comitatulu Hunedorei suntu comune magiare romanisate, cari trebuescu desromanisate si remagiarisate, in comitatulu Hunedorei, unde din contra putienii magiari incarnati de astadi suntu in cea mai mare parte din familii romanesce. Acolo este famili'a Badaea, (acum Bagya) acolo famili'a Barbatu, (Borbath) Craciunu, Dancisoru, Furc'a, Gol'a, Iordanu, Luc'a, Macrea (Makray), Nopcea si altele si altele. Acolo suntu comunele cele bogate de nobili, din cari au esitu odiniora Corviniu seu Huniadescii, cari pentru meritele loru pentru patria au dobanditu nobilimea ca multi alti romani in tier'a Oltului si in partile Chiorului si acesti nobili suntu astadi acei „magiarii romanisati“ cari trebuie cu ori ce pretiu dusi si asiedati in sinulu magiarismului. Pentru acest'a se arangieza dar' balurile cu a caroru venitu curatu sa se esecuteze oper'a magiarisarei in tienuturile unde romanii suntu in masse mai compacte, presarati cu magiari esiti totu numai din sinulu romaniloru.

Nu avemu nici o temere ca intreprinderea acest'a va succede. Teme-rea o vedemu la acelu numeru micu de renegati, caroru li s'a uritu singuri intre romani. Ei credu pote ca pe calea acest'a voru esi din izolarea in care se afla, avendu soci in comune intregi si consciinti'a le va fi mai usiora, caci nu voru mai fi unicii cari si-au parasitu nationalitatea. Pretinsii „magiarii romanisati“ inse deca simtu vre o trebuintia nu suntu duiosi togma de remagiarisare. Ei ca si ceilalti colocu-

itori de o sorte cu densii dorescu usurarea de sarcinile cele multe ce i garbovescu, dorescu inbunatatirea sortei loru, ca agricultori ce suntu si deca se mai pote si altu ceva, ca sa ese din situatiunea carea i condamna a nu pute castiga mai multu de catu le e neaparatu de lipsa pentru o subsistintia precaria — minus darile cele grele si multe.

Esperimentarile proiectate pentru cursuri filologice cu nisce tierani, pentru de a trece din limb'a loru mostenita dela mosi si stramosi, la o limba loru cunoscuta numai din audite, le prevedemu de pre acum ca voru fi nisce incercari sterpe si nu voru ave alu resultatu de catu de ai ameti pe bietii omeni, indopandu'i cu vre-o cateva cuvinte neintielese si cu vre-o cateva frase, dupa cari nu voru ave nici unu folosu. Dar' in fine ei totu asiá voru remanea si pe viitoru ce suntu astadi, celu multi voru dice ca ei nu suntu romani, ci „nemesi“, dara si acest'a nu o voru dice in alta limba de catu in limb'a ce o vorbescu astadi, impetritiata cu vre o cateva cuvinte, cu unele frase, cari le voru dobandi din cursurile cele noue limbistice.

Este vorba numai ca patri'a va ave vre unu castigu din opintirea acest'a *sui generis*?

Nici decum. Astadi, candu totu ce porta numele de inteligentu si totu ce se numera in acea clasa a societateri ce se dice inteligentia, are lator'a de a se ingrigi cum sa respandeca cultur'a in poporu, aru trebui sa se gandesca cum se respandeca cultur'a mai degrabu in poporu si spre acestu sfersitu sa intrebuinteze elementele care suntu in insusirea poporului. Si deca aru fi undev'a de lipsa o atare procedura, apoi in comitatulu Hunedorei, unde intr'o populatiune asiá mare cum este a comitatului nmitu, scolele de ori-ce feliu, suntu asiá de rare, unde populatiunea a fostu si este asiá dicandu lasata in mana sortei, in mana norocului, — ar' fi numai la loculu seu celu mai potrivit.

Intr'acest'a amu vedé noi patriotismulu celu adeveratu.

Asiá inse dupa cum se pregatescu lucrurile noi trebuie sa vedemu o lupta pre fatia, carea incerca mai multu decatu este cu putintia, sterpirea nostra a romaniloru, o lupta la carea suntemu provocati fara a da ansa la provocare si in carea amicii nostri naturali devinu inimicii elementulu nostru.

Amu disu ca nu ne tememu, si o mai repetimu odata. Cu tote aceste este trista aparintia pentru noi romanii, cari dupa ce ne vedemu alungati de pe terenulu politicu sa ne vedemu atacati si in caminele nostre si inca in ce e mai scumpu pentru ori ce mitoriu, in tesaurulu limbei nostre.

Intrebamu noi acum este numai in gandirea asupr'a unoru astfelu de aventuri o intielepiciune patriotica, este ea o intielepiciune din punctulu de vedere magiaru? CREDU magiarii seriosu ca pe calea acest'a si voru spori elementulu loru si o credu ei acest'a mai vertosu atunci candu ei credu ca acesti omeni cu cari voru sa faca experimentele au fostu magiari si s'au romanisatu? Ei nu credu se vede cea din urma, dar speréza cea dintai, in sa togma atunci peccatulu incercatu fatia cu romanii este mai mare, pentru ca peccatulu nu e numai inumanu,

e antipatrioticu, e antinationalu in intielesulu celu adeveratu pentru magiari insisi si inainte de tote e nepoliticu.

Care se fia castigulu? Acel'a ca provoca o lupta de rasse a carei sfersitu magiarii nu lu mesura, dara pote fi funestu pentru ei, mai funestu ca pentru noi.

Dara pana a nu sosi tempulu luptei celei inversionate de rasse acestu reu de care ne vedemu amenintiati, ca multe alte rele in lumene va servi noue si spre bine. Puterile nostre intelectuale voru fi fortiate a se incorda si mai multu de catu pana aci si voru ingrigi ca scolile sa se inmuliésca si sa previna pre acei ce se pregatescu sa ne fericésca poporulu cu mijloce cari nu lu potu fericí.

Dejá avemu unu gimnasiu cu cinci clase, o scola de meserii, ca sa nu le amintimu de alte scole mai mici ce le avemu in comitatulu Hunedorei. Nu prin baluri, nu nici din banii statulu la cari contribuimu si noi ca sa nu ni se dea nici unu equivalentu, ci cu denarii castigati cu crunta sudore sa sustienemu si sa inmultimu institutetele de crescere in comitatulu Hunedorei si in tote partile, si sa lasamu pre domni sa joce si sa se veselésca in mil'a Domnului.

Cu modulu acest'a noi vomu face mari servitii poporulu nostru, vomu face mari servitii patriei nostre si acei ce ne clevetescu neincetatu de rei patrioti, se voru convinge ca suntemu mai buni patrioti de catu densii, pentru ca ne straduimu a ne castiga catu mai ingraba mijlocele cu care sa putemu intrá in servitulu patriei asiá dupa cum ne da firea nostra si asiá dupa cum ne a lasatu Dumnedieu, ca romanii!

La intrarea in alu XXV anu.

(F i n e.)

Sfersitulu anului 1865, ne arata „T. R.“, ca a fostu de mare insemnata politica pentru romani din doue puncte de vedere. Unulu pentru ca dela cea dintaiu participare a romaniloru la vietia publica, acum au avutu a fi supisi celei mai grele probe de o buna adeverata, si intielpta directiune politica.

„Telegrafulu Romanu“ nu s'a precipitatu cu judecat'a. A ascultatu sa veda ce dicu alesii natiunei cari o reprezentau in Clusiu, era dupa ce a vediatu reprezentatiunea aceluor indreptata catre Majestate, reprezentatiunea carea este si remane pentru totudéun'a unu actu publicu cu valore si autoritate publica si dupa ce a vediatu ca reprezentantii natiunei in consiliile loru s'au decisu a-si apera natiunalitatea ori unde li se deschide unu terenu cu valore publica de statu a continuatu a apera directiunea acest'a, carea i se parú si i se pare si astadi cea mai nimerita in impregiurările de atunci.

A fostu lungi discussiuni in diuaristic'a nostra despre bunatatea seu reutatea directiunei acesteia Din cele multe cate au adusu „Tel. Rom.“ inaintea cetitoriloru sei despre directiunea acest'a politica ne marginimu la unu unicu esemplu. Vomu reproduce din unu ciclu de articuli unulu carele singuru va fi de ajunsu de a justificá procederea acesteia foi. Eata-lu:

„Unulu dintre cele mai eficace

indemnuri pentru passivitatea romaniloru ardeleni — fara indoie! — a fostu: imitarea passivitatii unguiloru ardeleni fatia cu die'a din Sabiu.

„Sa invetiamu ce este passivitatea si ce urmari pote avea, chiaru dela inimicii nostri politici. Ce este caus'a rezultatelor positiunei politice ale magiariloru deca nu passivitatea.“ — Cu aceste apostrofari moiva passivitatea absoluta unulu dintre primii aperiatori ai passivitatii in conferintia din Mercurea. S'a mai facutu apoi provocari prin jurnale mai tardiu si la tienut'a passiva a unguiloru din Ungaria, a croatiloru, a ceciloru, a nemtiloru, si a poloniloru.

„Concedemu si noi ca passivitatea politica amesurata poteriloru celoru ce o punu in lucrare si acomodata circumstariloru politice pote sa duca cate odata si la rezultate positive. Negamu inse, ca passivitatea inscenata de romanii ardeleni aru posede recerintiele amintite, cari sa-si asigure vre unu resultatu positivu. Din contra ea ni se infatisieza ca atitudinea broscii din fabula, care — avendu o voce catu a unui tauru, a crediutu, ca prin o umflare potentiata va pute castiga si estensiunea fisica a rivalulu vocalu. — In vorbe mari au escelatu si passivistii, dara in alte rezultate nu.

„Sa facemu o comparatiune repede intre passivitatea nostra, si a conationaliloru susu amintiti, si diferintia indata va bate la ochi.

„Sa abstragemu dela acea impregiurare notorica, ca natiunile susu amintite representa mai cu sema acelu elementu aristocraticu, — care atatu prin posesiunea si inteligentia cea respectabila, catu si prin correlatiunile cu cercurile decidiatore atatu interne catu si esterne — se considera de celu mai prevalente factoru politicu, caruia i asista parte mare si alu doilea factoru politicu, adeca burgesia, iera romanii r presenta mai numai elementulu politicu de a treia categoria — adeca poporulu tieranu, ale carui mijloce materiali si intelectuali nu se potu incorda la o resistintia politica pana la gradulu termometrulu susu amintiteloru elemente; — dara sa permitemu, ca romanii ardeleni prin numerositatea loru aru pute ecupara cumpen'a politica fatia cu cei-alti factori politici din Ardelu: totusi e nedisputabilu, ca romanii passivisti la inscenarea passivitatii loru politice nu numai n'au reflectatu la circumstarile politice, si la puterile sele reali, dara cu rol'a la care s'au angagiatu, au vrutu sa treca pre departe si preste imitarea esemplulu, ce si l'au luat dela susu amintitele natiuni.

„Si unguiri, atatu ardeleni, catu si cei din Ungaria, aveau legile loru dela 1848, ca noi cele dela Sabiu, dela cari nu se puteau departa, si totusi ei singuri au organizatu la an. 1861 cancelariile aulice, si inca separate — pentru Ungaria si Ardelu, si in mani'a ministeriulu unguurescu, care dupa legile din 1848 singuru era competente de a contrasigna rescriptulu convocatoriu de dieta, au convocatu prin ambii cancelari dietele dela 1861. — Cei din Ungaria au alesu, s'au adunatu la dieta, au intratu in acea dieta neconstitutonale si si-au reclamatu tote drepturile ce li competu. — Diet'a ardeleni convocata de Baronulu Kemeny pre bas'a unei legi

electorale improvisate prin cunoscutul rescriptu din 1861 inca s'aru fi adunatu, si ungerii aru fi si intratu in ea, deca in urm'a reclamelor celor „active“ ale românilor, nu s'aru fi sistatu. — Ungurii atunci calculau cu factorii prezentului de atunci, si cu mesur'a poterilor lor, cari pre atunci erau mai slabutie cá mai târdin. — Ei calculau bine cându deocamdata se multiamu si cu mai putienu, cá cu terenul cátu de micu ocupatu, sa revindece cu incetulu — dara siguru — si restulu.

„La 1862/3 si ungerii ardeleni aveau de a se luptá cu o lege municipala esita din octroismulu cancelariei aulice ardeleni, — si ei stau fára de o lege electorale octroata pentru diet'a din Sabiuu, — si ei erau chiamati la o dieta, pre care o aflau contraria legilor de uniune din 1848. Si ce au facutu ei fatia cu tóte acestea? Passivitate absoluta? ferésca Ddieu! Ei au participatu la organizarea municipielor, au alesu comisiunile electorale, au pusu candidatii lor pentru tóte cercurile electorale, au alergatu la urna, — si unde au potutu — si-au alesu ablegatii lor. In fine toti ablegatii lor s'aru intrunitu la Sabiuu, acolo au consultatu trei dile asupr'a cestiunei — sa intre séu nu — in dieta? Si numai aci — si-au inceputu passivitatea, si si acést'a numai la avisulu ungerenilor, cari mirosise in regiunile mai inalte, ca intre Vila-Franc'a si Sadov'a e numai unu pasu.

„Si cu tóte acestea o parte din ei totusi au intratu si in diet'a din Sabiuu, iéra ceea-lalta a alergatu indata la Vien'a, cá sa trateze cu regimulu de atunci — cum sa ne arunce pre noi din siea. — Eata asiá dara o passivitate, dara conditiunata, si numai dela si pâna la unu gradu.

„Ungurii la an. 1860 au intratu in Reichsratul inmultitu din Vien'a — la an. 1861 pentru diet'a convocata de regele neincoronatu si fára contr'a-signatur'a ministrului respunsabile, — au alesu, si cu Fr. Deák in frunte au intratu in ea — fára sa fi vendutu Ungari'a numai prin intrarea in dieta, ci aci si-au reclamatu drepturile, — au mai lasatu din ele — si au tractatu pâna s'au ajunsu la unu punctu de intalnire, pre care ocupandu-lu, de aci cu incetulu dara siguru au ajunsu acolo, unde inainte de aceea numai cu vre-o câti-va ani nici nu cutédiau a sperá. — Firesce tóte acestea si le-au relupatu ungerii prin activitate neintrerupta.

Unu clubu turcescu.

(Din „Tageblatt“ dela 25 I. „.)

Trecému prin stradele Constantinopolei; capulu 'mi érá invelitu in turbanu, in picioré aveamu nisce pantofi cu verfuri ascutite, in mâna unu ciubucu lungu si siolovarii cei largi erau umflati de ventulu de séra; astfelu mergeamu inaintu avendu consciintia superba, ca suntu cive turcu dupa constitutiunea noua, carele se duce la intáia adunare a intáiuului clubu goticu turcescu.

Cáci bubuitulu tunurilor prin care se anuciase nou'a constitutiune a patriei turcesci, produse o miscare puternica in viatia Constantinopolei, carea pana aci érá atátu de tacuta politicesce. Capetându odata constitutia constitutionala fara indoiala trebuia se urmeze si o miscare politica. Cluburi politice, programe politice, consultari politice, congregatiuni pentru alegeri de deputati etc. tóte trebuia sa le capatamu inprema cu constitutiunea; asia ne spusese barbierulu mahalalei, asia ne explicase din fundamentu totu lucru si acesta le scia acuratu din convenirea cu musterii cei francesi.

Iute se indeplini opulu maretii in foculu primei insufletiri. Proclamare, meetinguri, infintiare de cluburi, ale-

Croatii inca aveau legea lor electorale adusa in diet'a mazaruciana, si inca ce-va mai sigura cá a nôstra dela 1864, pentru ca a croatii lor apucase a fi si sanctiunata, — si totusi sub regimulu lui Rauch octroindu-li-se iéra o lege electorale feudala, natiunalii nu s'au pusu in passivitate, ci au alesu si de-si prim'a óra remanendu in minoritate, totusi au intratu in diet'a cea „feudala“, — iér'a dóu'a óra au reusitu, acum tratéza cu regimulu din Pest'a, fára de a fi insinuati, ca prin aceea voru numai sa se inchine stapânilor.

Cechii au facutu cea mai potentiatá opositiune passiva, — dara urn'a electorale nici odata nu o au afurisitu cá Mercurenii.

Nemtii inca nu au mersu cu nebuni'a passivitatéi pâna acolo, cá sa lase cercurile electorale la liber'a dispositiune a cechilor si a ultra-montanilor, si cu indoite puteri au alergatu la urna.

„Polonii inca aru fi fugitu din Reichsrath de o suta de ori pâna acum, deca nu li érá téma ca voru face numai locu rutenilor. Ei dara nu si-au parasitu nici program'a autonomei lor, dara nici cercurile electorale.“

Astfelu de ratiunamente, ori cátu de sanatóse, érá unu tempu cându nu erau bine primite de multi români, ba erau chiaru condamnate si „T. R.“ érá tacsatu de unélta straina. Cu tóte ca ne grabimú cátra sfersitulu reprievrei nôstre pentru de a aruncá mai multa lumina asupr'a situatiunei celei schimbate de cele ce s'au petrecutu incependu dela 1866 mai improspetámú odata cele publicate in Nr. din 1867. Eata ce dicea unu intieptu patriotu.

„Pest'a 6 Martiu n. (1867) Dle Redactoru! Amu priimitu scrisórea Diale din Ianuaru, nu amu puté vedé inse intrens'a o provocare la unu respunsu numai de cátu si asiá s'a intemplat de amu tacutu voiamu sa asteptu evenemintele, ce noi le amu fostu prevedintu, pentru ca cugetaiu ca dimpreuna cu faptele de sine se va oferí si ans'a la impartasiri, cari nu se misca numai in imperiulu nemarginitu alu ideiloru. Asiá s'a si intemplat. Imperiulu e impartitu; ministeriulu ungurescu denumitu; noi stamu inaintea unui faptu implinitu, celu putienu pentru tempulu de fatia. Faptulu acest'a a pututu surprinde pe multi, cari nu sciú tiené scotéla de semnele tempului, séu nu le potu

geri de biurou, urmau un'a dupa alta. Barbieriulu, politicu indemánatecu, fu alesu presiedinte si astadi sub conducerea sea, avea sa se tiena intáia desbatere politica din partea clubului.

Eu, cive constitutionalu alu patriei turcesti constitutionale... membru constitutionalu alu intáiuului clubu turcescu politicu... érá unu momentu insemnatu cându am intratu in localulu clubului cu asta consciintia in peptu.

Ei, batráni venerabili, se si adunase deja si cu picioréle incolacite se postara in siru duplu pe de trei parti ale salei; tacându fumau din ciubucu, tacându 'si beau caféua si in tacere se deprindeau in demnitatea neobicinuita de cetatianu liberu. Dinspre a patr'a lature a salei in sa in sa sgomote mari se inbuldiau softale, mollahi si mu-ezzini, cari se presentara, ca totu atátia auditori numerosi.

Eu me lasaiu josu in mijloculu consotiloru de clubu si 'mi amu aprinsu ciubuculu. Acést'a o si facuiu la timpu! Fiindu ca presidentulu 'si scése din picioré unu pantofu, lovi cu elu pe podilele sunatóre si facandu-se o tacere mormentala incepú:

„Fratiloru! amiciloru! cetatieni liberi din patria libera! Unu lucru grandiosu a produsu maretiiu geniu alu natiunei! Elu a fericitu patri'a

pricepe, pentru ca ele se opunu diametralu asteptárilor si sperantielor lor. Dara in zadaru se vaieta si se plangu acum acesti ómeni la riurile Vavilonului, aducendu-si aminte de Sionu, de celu caditu. Ce e inapoi se tiene de istoria, acést'a magistra a popórelor si a statelor; inainte se deschidu portile unei desvoltári nóue a venitoriului. Viitoriulu e, cum a fostu ori ce tempu ce avé sa vina, intunecosu si necalculabilu; omulu inse trebuie sa mérga spre elu, pentru ca pentru elu róta lumei nu sta in locu, iéra celu cu minte cauta sa ajunga la o cunoscentia cátu se póte de chiara despre situatiunea in care se afla. In unu asemenea casu la tóta intemplarea trecutulu e de mare pretiu, pentru ca elu explica presentele si mijlocesce, dupa cum adeca ochiulu e in stare sa cunósca mai multu séu mai putienu, mai tare séu mai slabu legatur'a intre cauza si efectu — judecat'a despre puterile cari lucra si tiesu la formarea viitoriului.

„Omulu speréza mai bucuros acea ce doresce si de aceea omulu, deca s'a intemplatu altfelu de cum a doritu, e iéra pré bucuros aplecatu de a pune in intrebare statornicia lucrurilor nóue si din capulu locului le denéga putintia unei desvoltári sanatóse. Temeiuri se gasescu pentru ori ce parere si nicairi mai usioru cá in casulu de fatia, candu pentru omulu indoiciosu si pentru acelu ce vede numai negru e de ajunsu sa arate la incercarea cea plina de fatalitati facuta la 1848; ori ce altu argumentu pentru unu atare e de prisosu.

La altu locu continua coresp.:

„... Dupa cum audu din isvoru siguru, Imperatul insusi se fia atrasu deosebitu atentiunea ministrului asupr'a gingasielor referintie a le Transilvaniei si sa i fia recomandat sa tiena scotéla considerabila de impregiuráre sustatóre, de pretensiunile si pusetiunea românilor si sasilor...“

Increderea in monarchu si radimulu pe drepturile acuisite se vede si cu ocaziunea acést'a si cu alte multe ocaziuni au fostu incopciate si au orientatu si in tempurile aceste precarie procederea politica a „T. R.“ de care tienendu monarchulu comptu trebuie se tiena si români.

Deca lucrurile au esitu altu felu nu e vin'a nici a monarchului nici a românilor. Acést'a speramu ca o va dovedi viitoriulu, care nu mai póte

cu aurora libertatii turcesti. (Iasiasin!) Prin acést'a am intratu in cerculu celor dintáiu popóre civilisatóre ale pamentului. De aici inainte va fi numai libertate pe sfantulu pamentu alu imperatiei turcesti. Toti suntemu asemenea cetatieni liberi ai aceleia-si patrie, fara diferintia de limba si nationalitate de religiune si confesiune (iasiasin infinitu).

Dar' noi ne amu folositu indata de nou'a libertate si amu intemeiatu intáiuulu clubu constitutionalu, ca 'cu puterile nôstre sa contribuimú la viitorulu maretiiu alu patriei nôstre libere. Siedintia de astadi o declaru deschisa strigandu: traiasca padisiachulu! traiasca Midhat pasia, parintele constitutiunei! traiasca libertatea turcesca! traiasca intáiuulu clubu turcescu constitutionalu!“

Presiedintele 'si stersé sudórea ce 'i curgea pe frunte, noi batráni taceamu si fumamu, érá tenerimea auditoriului facea unu sgomotu cá si cându ar' fi intratu necuratulu in ea.

Presiedintele: „La ordinea dilei de astadi este desbaterea asupra intrebarei: ce positiune trebuie sa luamu fatia cu nou'a constitutiune liberala? Cine voiesce sa vorbéscá?“

Pausa lunga. Batráni sieldu muti cu pitiórele incolacite, scutura din tur-

fi departe. Speranti'a ca afacerile constitutionali a le patriei se potu întorce spre bine nu amu perdut'o atunci, nu o perdemu nici astadi.

Reprivirea nôstra aru fi pré lunga deca cu ocaziunea acést'a amu percurge tóte momentele politice natiunale mai cu séma dela 1860 incóce; aru fi si mai lunga privirea nôstra cându amu pasí pasu de pasu si pre terenulu bisericescu si scolasticu aratându cátu a lucratu si ce lucruri a desvoltatu si pre terenurile aceste „Tel Rom.“ Sa amintimú numai de articuli: cei numerosi cu privire la biserica nôstra romána din Austro-Ungaria' pána cându acést'a biserica érá inca trunchiata dupa cum o trunchiasera vitregii seculi. Credemú inse ca din cele aratate si improspatate memoriei cetitoriloru s'a veditu si cine vrea sa se convinga si mai bine, colónele „Tel. R.“ 'i stau deschise dela inceputulu seu, caute si va aflá ca nu dicemú pré multu cându sustienemu susu si tare, ca program'a sea este patriotica, loiala si natiunala si ca dela acést'a programa, ori câte dificultati a intempinatu, interne si esterne, nu s'a abatutu nici odata.

Revis'a politica.

In cestiunea bancei inca totu domnesce intunereculu de mai nainte. Atát'a se dice ca e pozitivu in afacerea acestei cestiuni ca Maj. Sea a accentuatú necesitatea de a se resolve inca in decursulu acestei luni. Si dincóci si dincolo de Lait'a se vorbesce de unu provisoriu. Unele foi vorbescu de unu provisoriu de cinci ani, altele de trei si altele de doi ani si ca provisoriuulu sa cuprinda afara de cestiunea bancei si celu alu pactului dualisticu.

„Hon“ respinge intr'atát'a provisoriuulu, intru cátu nu este vorba de statutulu presentu, conformu cáru banc'a natiunala póte limitá din puterea sea propria creditulu tieeri dupa placu; afara de acést'a, pentru ca operatiunea de convertire a datoriei de 153 milióne, deca s'aru intemplá in decursulu provisoriuului, s'aru puté intrebuintia de partisanii bancei in favórea lor. „Hon“ nu acceptéza nici unu provisoriu care nu léga mânilé Ungariei, din cauza ca pe calea acést'a nu se póte créa unu creditu sanatosu si cu o banca cárei i se póte abdice nu se póte multiamú banca natiunala; lumea comerciale aru fi in nesigurantia. Demisiunea cabinetului Tisza, prin carea aru combate acús'a ca a jertfitu drepturile

bane si fuméza. Tenerimea sioptesce si face sgomotu. In urma vorbesce

Unu membru din clubu. Eu nu sciú ce iscodire afurisita a franciloru este constitutiunea acést'a! Insa deca coranulu o iarta, deca sultanulu ni-o impune, atunci a buna-séma va fi buna si noi va trebui sa ne dedamu cu ea!

Prin sirurile softaleloru trecú unu murmuru neintielesu despre care nu se putea sci, ca óre e aprobare séu desaprobare, batráni inse priviau cu uimire pe oratoru si fumau in tacere mai departe.

Atunci me inboldi diavolulu sa 'mi tienu si eu prima cuventare politica.

Eu. Asia dicéndu, parerea mea este ca libertatea acést'a noue turciloru, póte sa ne insufe si óre-cari griji. Natiunea nôstra abia numera 2 1/2 milióne de suflete in provinciile europene. Nu voru disparé aceste impotente intre cele 13 milióne crestini cându aceia voru avé drepturi asemenea cu noi? Nu voru forma acést'a maiortatea alegatoriloru la alegeri? Nu voru dobendí ei maiortatea deputatiuniloru in parlamentu? Ce se va alege atunci de noi bietii turci?

(Va urmá.)

natiunei nu aru fi asiá de rea cum aru fi caderea sub o asemenea acusa.

In coridórele dietei din Budapesta se ventiléza fórté multu dicerea „Tisza se duce! Tisza nu se duce.“ „Pesti Naplo“ scrie intr'o di ca regimulu care e gat'a de duca acum de mai multe septamáni nu se apuca de nimic'a mai momentosu. Dupa ce insira de-a rendulu pe ministrii cari nu mai au gustu de a mai face ceva, continuu: „Mai multi amici de ai lui Tisza l'aru vedé bucurosu in fruntea opozitiunei; altii iéru lu róga sa mai remána in fruntea afaceriloru. Ministrulu presiedinte tace cá o carte inchisa.“

Dupa dóuedieci si patru de óre scrie acélsa jurnal (dela 25 Ianuariu) ca Tisza nu remané in ministeriu si deriva de aci acceptarea provisoriului pentru conversiunea celor 153 milióne. In acelasi momentu inse vede „P. N.“ si neacceptarea, in care casu Tisza se duce si face locu altui'a, care acceptéza si care va incheiá si pactulu!

Deputatiunea czegledeana a ajunsu la Baraccone, la Kossuth. „Kelet“ din Clusiu publica despre evenimentulu acést'a urmatórea telegrama:

Turinu 24 Ianuariu. Sér'a la 6 óre. Kossuth a primitu astadi deputatiunea czegledéna in Baraccone di Collegno. Marele patriotu imbracatu in negru a statu la pragulu locuintiei sele si a primitu deputatiunea sub ceriu liberu. Cándu amu vediutu pe caruntulu esilat o perplessitate neesprimabile ne-a ciontatu puterea si abia ne-amu pututu stapani. Sosindu la locul de întâlnire sa vediutu o scena cum abia s'a mai pututu vedé alt'a vre-odata sub ceriulu suridietoriu alu Italiei.

Dupa ce ne-amu asiediatu in semicercu in giurulu lui Kossuth conducetoriulu deputatiunei parochulu Ioanu Dobos cu voce tremuránda si ininterruptu de afectu a rostitu urmatórele cuvinte:

„Tramissii unei cetáti din tiér'a de josu (Alföld) stau inaintea ta, mare fiu alu patriei nóstre, pentru ca noi amu voi sa vedemu patri'a nóstra acolo, unde esti tu, si pre tine acolo unde e patri'a nóstra. Amu venitu sa-ti spunemu cátu te iubimu de multu. Loculu unui deputatu alu Gzegledului este vacantu. Acestu locu populiatiunea cetátiiei nóstre ti l'a consacratu tie. Acést'a e tesaurulu celu mai mare; tu nu-lu poti micí. In 1848 cándu ai disu cátra noi „patri'a e in periculu“ ne-amu adunatu in giurulu teu, amu mersu dupa tine, acum dicemu noi ca patri'a este in periculu si amu venitu sa te rugámu sa o mántui. Vino! Sardanapalulu moscovitu se tavalesce in placeri la Moscú'a, radica paharulu contr'a Europei civilizate, inse mán'a care apare din parete iéru scrie fatalele si tainicele cuvinte „Mene tekél“ si déca noi dupa cuvintele aceste vomu puté scrie numele teu, numele Kossuth, credemu ca amu scrisu sentintia lui de mórté.“

Dupa acést'a a vorbitu E. Simonyi in acélsa intielesu accentuándu politic'a cea rea a regimelor de pana acum.

Kossuth a respunsu cu voce firma; dara vocea tremurá de durere; toti plangemu; mai de multe ori s'au auditu suspinuri. Cuventarea lui a facutu o impressiune adena si pre cándu vorba elu ne-amu adunatu totu mai aprópe in giurulu lui. Kossuth a dechiaratu numai decátu la inceputulu respunsului seu: *ca intre impregiurá-rile de fatia nu póte veni acasa; cándu inse va sosi tempulu, in care sa póta participá activu la regularea referinteloru destramate ale patriei, atunci va parasí solitudinea sea va jurá credintia regelui Ungariei si cu loialitate nealterata va si tiené juramentulu. Pana cándu inse referintele cele ostile statului voru fi cele impuse de putere, trebuie sa céda puterei ori-care interesu si nu-si póte valorá puterile*

sele. Elu este reprezentantulu independintiei natiunei magiare, la elu este depositulu relicuiei sánté, pre care o pastréza. „Nu lucru asiá — dice Kossuth — cá sa stralucescu cu unu simtiementu estraordinariu de datorintia; acést'a aru fi unu lucru de nimic'a. Mie-mi demanda datorintia patriotica sa stau la postulu meu si déca eveneminte nu m'aru motivá a-mi parasí postulu si me totu m'asiu duce, asiu meritá sa eu trateze fia-care magiaru cu blesteme.“

Dupa acést'a s'au prezentatu unulu cáte unulu membri deputatiunei. Kossuth s'au preumblatu cu deputatiunea prin gradin'a lui cea frumoasa i-amu vediutu si cas'a si dupa aceea neamu intorsu la Turinu.“

Mai multe diurnale englezesci au primitu in colónele loru o depesia din Constantinopole, conformu cárei Romani'a sa fia dechiaratu portiei oficialu: ca — dupa ce pórt'a cu constitutiunea ei a vatematu tratatele — Romani'a privesce vasalitatea sea fatia cu pórt'a disoluta si tóta respunsabilitatea o lasa asupr'a portiei. Alta scire care sémana cu cea de mainainte a aparutu in „Phare du Bosphor“ si in „Cor. Un.“ din Parisu. Tóte aceste suntu fára temeiu. Cu totu conflictulu pentru cunoscutii paragrafi din constitutiunea turcésca, Romani'a pana acum nu si-a schimbatu atitudinea sea fatia cu pórt'a. Nu trebuie inse perdutu din vedere nici pe unu momentu ca dechiarata independintiei va urmá uumai cándu va avea sianse sigure de resultatu, va sa dica, dupa ce se va declará resbelulu între Turci'a si Russi'a si Romani'a se va aliá cu cea din urma. Serbiu potu fi unu neamu de ómeni mai resboiosi decátu romániu; este inse siguru, ca cei din urma suntu mai intielepti barbati de stat si mai desteri diplomati decátu cei dintáiu. Serbi'a s'a lasatu a fi impinsa de Russ'a spre a servi politiceii slavice; romániu inse nu se voru lasá a fi impinsi nici odata spre a scóte castanele din focu pentru altii séu sa-si friga degetele fára de a capeté si castane. Déca voru rusii sa puna cestiunea orientala in miscare si sa faca resbelu, póftésca si mérga ei inainte. In casulu acést'a romániulu nu le remane alta decátu sa urmeze rusiloru. Déca inse Russi'a, care are cisme mari cu tureci lungi nu afla cu cale a se apropiá de animalulu care se numesce armata turcésca, romániu cu soldatii loru teritorialii, incaltati cu opinci, se voru ferí si mai tare de acea apropiare. In casulu din urma se voru mutiamí si cu escus'a cea superficiala a ministrului portiei.

Organulu inspiratu de Andrassy, „Fr. Blt.“ revenindu asupr'a demonstratiuniloru ce suntu la ordinea dilei in Ungari'a le condamna de nou si accentua apoi, ca politic'a guvernului imperialu nu se va determiná in actiunile sele prin aceste demonstratiuni compromitetórie.

Compatriotii nostri de preste Lait'a, dice citatulu organu, se pare ca au de gându sa-si puna cu imprudentia in jocu renumele celu mare ce si l'au castigatu cá natiune politica cá poporu politicu *par excellence*. De unu tempu incóce nu se audu din Ungari'a decátu mai numai betise politice. Mai întâiu se duce o deputatiune de studenti magiari la Constantinopole pentru a oferí o sabie unui generalu care, pre cátu scimu noi, a luptatu nu in interesulu austriacu ci turcescu. Dupa acést'a flacaiasiu nematurii ce inscenara fest'a acést'a fraterniséza cu mosleminiu, facu visit'a sieicu islamului, putienu lipsea si se faceau turci de onóre. Dupa densii unu fostu ministru unguurescu afla corespondietoriulu lucru, ca, in vreme ce tatalu seu insusi representa in conferintia politic'a oficiala austro-ungara staruindu a induplecá pe Pórt'a la

concessiuni, densulu sa demonstreze contr'a acestei politice si sa rostésca unu toastu pentru „o constitutiune“, pe care nici unu statu din Europ'a, nici unu politicu seriosu nu a considerat'o decátu de unu espedientu calculatu a amagi pe contrariu. La tóte aceste inconveniente eclatante pune capaculu demonstratiunea voagioriloru din Czegled ce calatorescu la Collegno, unde voru sa róge pe Kossuth se binevoiesca a veni acasa in Ungari'a cá unu parinte alu patriei, cá unu alu doilea Cincinnatus, se cuprinda unu locu in dieta si sa jóce rolulu unui „mediatoru politicu.“

Nu ceremu intrevenirea activa a deregatoriiloru unguuresci de statu contr'a acestoru demonstratiuni. Legea unguuresca nu ofere pentru acést'a interventiuone vre-o arma si in sfersitu nu i se póte interdice celui ce platesce cart'a de calatorie a plecá la Constantinopole séu la Collegno al Baraccone si a luá cu sine in pachetulu liberu „o sabia de onóre“ séu o adresa. Dara suntu lucruri cari de si nu le interdice sub pedépsa codulu panalu, le opresce inse tactulu politicu, bunacuvintia. Nu facemu imputare nici ministeriului unguurescu cáci a lasatu sa se intemple aceea ce dupa lege nu se puté impedecá, de-si e problematicu, déca prin o influintiare *moralá* nu se puté cumva sugrumá in simbure cáte ceva. Punemu inse pretiu pe aceea cá sa constatámu ca scenele cu cari s'au produsu magiarii in Constantinopole si in propri'a loru capitala nu suntu decátu nebunii provenite din „sumeti'a juniloru si din hebauci'a unoru cetetieni estranei si lipsite de ori ce fondu seriosu. Domnisorii ce demonstrara in Constantinopole, deputatiunea din Czegled si studentii ce implura aerulu prin Budapesta cu strigatele loru de „éljen“ in onórea lui Kossuth, nu representa decátu mani'a loru de scandale, marginirea loru localu patrioteca, necunoscutia relatiuniloru. Credemu ca amu vatemá pe poporulu magiaru identificándu-lu cu acesti ómeni, regretámu insa, ca barbati seriosi din Ungari'a lasa sa se petróca lucruri contr'a cároru aru trebui sa protesteze cu energia elementele politice mature ale natiunei; cáci neprotestándu iau insisi o parte a responsabilitátiiei asupr'a sea.

Politic'a monarchiei austro-ungare cá a unui statu compusu din elemente poliglote nu se póte conduce si purtá prin tendintie, unilaterali. Noi nu potemu admite „inrudirea turanica“ a magiariloru cu turcii cá argumentu politicu cáci atunci amu trebui sa tienemu indreptatita si marea unitate slavica, ide'a de natiunalitate panslavistica. De vomu recunósce compatriotiloru lui Kossuth dreptulu de a se semtí „consangeni“ cu compatriotii nobilului Sievket pasi'a si cu alti „eroi“ de memoria bulgarica, atunci trebuie sa concedemu si cechiloru si croatiloru dreptulu de a se semtí frati cu acei slavi ce stau sub domni'a turcésca, ba ca acést'a afinitate din urma e cu multu mai intima si mai indreptatita de a se evalora. Noi ceremu insa dela ori care cetatianu alu monarchiei austro-ungare cá sa nu compromita in afara politic'a aprobata de corpurile reprezentative legali; ceremu, cá, déca maioritaea popóreloru austro-ungare a vórbitu in delegatiuni si a aprobatu actiunea contelui Andrassy, sa nu ne vina nisce fanatici natiionali, inferbentati prin admiratiunea pentru faptele eroice turcesci si lipsiti de priceperea sanatósa prin dorintia unei bance separate sa ne infatisaze politic'a in afara intr'o lumina falsa. Guvernulu nu se va seduce prin aceste demonstratiuni, elu nu póte face o politica magiara in orientu, pre cum nu a facutu o politica slava de dragulu amiciloru si admiratoriloru lui Cernaieff, elu póte sa faca numai o politica austro-ungara, o politica in interesulu imperiului intregu, lui i

suntu deplinu egali atátu invingatoriulu dela Djunis cátu si cei invinsi. Cei din afara inasa sa se convinga ca demonstratiunile softaleloru magiari si si a admiratoriloru semitici turanici pentru Kossuth nu voru abate pe guvernulu din calea sea. Acést'a se va silí acum, cá si mai inainte, a conservá pacea, va staruí pentru a esoperá pe sém'a crestineloru din orientu stári demne de ómeni. Elu se simte forte prin contielegerea cu tóte puterile mari din Europ'a, forte prin ajutoriulu tuturor elementelor cultivate si prudente din *ambele* jumetáti imperiali. Acést'a contielegere si acestu ajutoriu nu-i voru lipsi cáta vreme elu va remané pe calea de pana acum, dara i voru lipsi in diu'a in care elu aru cápitulá de dragulu unei „afinitáti turanice“ inaintea politiceii juniloru turci si fanarioti si a confusiloru loru admiratori.

Cetimu in diuariulu „il Diritto“ dela Rom'a, din 13 Ianuariu, sub titulu „Pórt'a si Romani'a“, unu articulu de fondu pe care ne grabimu a-lu reproduce:

„Cándu telegrafulu ne transmise resumatulu nóuei constitutiuni, cu care Midat-pasi'a facea daru popóreloru otomane si conferintiei, s'a radicat in cugetulu nostru indoiéla acelu conflictu între Pórt'a si Romani'a, care avú, dupa cepele din urma telegrame, atátu de repede si satisfacétre solutiune. Ce e dreptu nu se putea face mare casu despre acést'a, cáci aceea constitutiune nu putea fi luata in seriosu, si dificultátiie esecutiunei sele se puteau pune alaturi cu avantajiele ei, relegendu pe acelea si pe acestea între utopiele bizare ale vietiei omneseci.

Constitutiunea acést'a inasa deveniá unu actu publicu, si Romani'a nu putea sa-lu lase sa tréca fára a cere cá indoielile ivite in privintia sea sa fia inlaturate.

Articululu I alu nóuei constitutiuni dice ca: „imperiuulu otomanu cuprinde tierile si possessiunile actuale si provinciele privilegiate, si forméza unu totu nedivisibilu, din care nici odata si din nici o cauza nu se póte deslipi o parte“. Dupa sensulu literalu alu acestui articulu, si Romani'a aru fi trebuitu sa tramita la Constantinopole deputatii sei cá sa discute, in limb'a turcésca, legile generale ale imperiului; in ori-ce casu, autonomi'a sea aru fi fostu multu atacata.

Se cerura dara esplicatiuni, si este perbilu ca puterile adunate la conferintia sa fia intervenitu, pentru cá respunsulu Turciei sa fia promptu si cu totul satisfactoriu. Si astfelu fu in adeveru, ca ministrii turci recunoscura dreptatea si moderatiunea cereriloru Romaniiei, si se declarara gat'a a-i acordá cea mai deplina satisfacere. Astfelu fuu cipatulu a pututu vedea cum purtarea sea i-a atrasu simpatihiele tuturoru.

Guvernulu din Bucuresci, toti-i dá dreptate in acést'a, din diu'a in care incepura ostilitátiie, tienendu totodata contu de simtiemintele natiunale, sciú sa conserve cu multa fariá neutralitatea ce tratatele impunú si garantéza Romaniiei. Interesele economice ale tieriei nu se folosira de difical'a situatiune, dar' in schimbu, Romani'a castigá din ce in ce mai multu increderea si respectulu Europei.

Fára indoiéla, multe si puternice consideratiuni impingu Romani'a a face causa comuna cu popórele crestine. Originea, limb'a, civilizatiunea, totu distinge pe románi de serbi si de bulgari; dar' au aceea'si credintia religiósa si o lunga istoria de suferintie; sángele loru a fostu versatu in multe lupte pentru aceea'si cauza si de aceea'si inimici.

Cine scie sa spuna cari aru fi fostu sórt'a resbelului, déca Romani'a

aru fi aruncatu in balantia, fara veste, cei 50 sau 60 mii de soldati, cu totu altfelu intocmiti decatu serbii si muntenegriini? Se oferea Romaniei o ocaziune unica, pentru a face sa se recunosca definitiv cererile in zadar repetate, pentru a-si afirma neater-narea completa, pentru a dobandi chiaru o egemonie efectiva asupra poporeloru dela Dunare si dela Balcani.

Pote Romanii a fostu de mai multe ori gar'a sa cedeze consideratiuniloru cari o impingeau la actiune. Candu Bulgarii a dete acelu tipetu de disperare, pe care Europ'a lu audi cu emotiune si avu unu echou mai mare in inim'a romaniloru, vecini si de multe ori martori oculari ai maceluriloru nepomenite, Cogalniceanu, care era atunci ministru de externe, nu mai esita si dete o circulara, care trebui sa fia indreptata catra puteri, ca anunctiu si justificare a unoru dispositiuni decisive.

Dar cris'a ministeriala ce avu locu opri miscarea, si noulu cabinetu Bratianu, temperandu impresiunile simtimentului nationalu, sciua sa intielega datoriile ce interesele Europei impuneau Romaniei, si avantajiele ce aru fi potutu obtiene din acestu nobilu sacrificiu. Astfelu acelu micu statu, cu politic'a sea intielpta, cu marea prudentia a acteloru sele, cu silintiele sincere facute pentru a nu se departa intru nimicu de calea ce-i impunea cea mai rigurosa neutralitate, scuti diplomatia européna, care are in mana o problema atatu de incurcata, de dificultati multu mai mari.

Drepturile si datoriile Romaniei, cari deriva din neutralitate, au fostu cu claritate determinate in brosiura „La Roumanie devant la Conférence,” de care s'a ocupatu pres'a européna. Si cu tote ca nu a fostu recunoscuta formalu, cum s'a facutu cu Elvetia, prin declaratiunea dela 20 Novembre 1815, pentru Belgi'a in 1831, pentru Luxemburg in tratatul dela Londra din 1867, totusi spiritulu tratatului dela Parisu asigura Romaniei conditiunile unei tieri neutre.

Cu tote acestea, guvernulu din Bucuresti intielese ca o neutralitate lipsita de o sanctiune positiva, supusa interpretariloru schimbatoare si precarie a ori-carei puteri, care aru ave interesu sa o calce, nu pute ave valore decatu prin cea mai scrupuloasa respectare a aceloru principii, pe cari neutralitatea le impune. „Acesta neutralitate,” precum dise ministrulu Ionescu, respunsiendu cele din urma interpelari ce i s'a facutu asupra relatiuniloru Romaniei, „noi trebuie sa o consacramu la trebuintia chiaru cu sangele nostru, chiaru deca aru trebui sa perimu in indoiturile stegului nationalu. Europ'a va tiené contu de purtarea nostra, si ori-cum, ne vomu pute fali ca amu remasu fideli, si ca amu contribuitu cu sacrificiele nostre la restabilirea acelei paci, care este maximulu dorintieloru si care va contribui la ameliorarea conditiuniloru poporeloru balcanice.”

Dintr'o purtare atatu de franca si leala guvernulu romanu castiga noua putere. Conferinta, indata ce se intruni la Constantinopole, facu o mare diferentia intre conditiunile principatului si intre ale celorlalte provincii, cu atatu mai multu ca cererile Romaniei erau forte moderate. Noi amu vedutu cari suntu revendicari, asupra carora Romanii a insista in numele drepturiloru sele istorice, a capitulatiuniloru sale cu imperiulu otomanu si a titluriloru ce i deriva din creșterea mijloceloru sele materiale si a progreselor institutiuniloru si civilizatiunei. Caci superioritatea numerica nu este singur'a care determina importantia relativa a Romaniei. Principalele Moldovei si Valachiei dupa unirea lor a progresatu multu pe calea civilizatiunei. Sistemulu parlamentar

gasu o deplina si sincera aplicatiune; principele respecta totudeun'a constitutiunea si luptele partidelor nu degenerara in violentie patente. Guvernulu incheia directu tratatele de comertiu, folosindu nu numai desvoltarei productiunei tieri, dar' inca afirmandu independenti'a sea politica.

Poporu agricolu in tota puterea cuventului, Romanii a are are unu comertiu anualu de aprupe 300 milioane de lei. Se construiescu multe cai ferate, si industri'a nu mai este in primele sele incercari.

Progresele intelectuale si morale egaléza pe cele materiale.

Rectorele universitatii de Iasi, celebrandu, suntu acum cate-va dile, aniversarea acestei academii, arata ca Romanii a pote sa se mandresca cu dreptu cuventu, pentrucu dens'a s'a radicaat mai pre susu de poporele vecine gratie universitatiloru, scoleloru sele si culturai generale a tieri, gratie mai cu sema desvoltarei literaturai sele, care se impune chiaru atentiunei celoru-lalte natiuni.

Noi trebuie dar sa ne bucuramu ca si Port'a, intr'unu momentu in care se pare ca a perdutu conceptiunea realitatii, recunosce drepturile inprescriptibile ale Romaniei, care a corespunsu atatu de multu la asteptarile autoriloru tratatului dela Parisu, la misiunea sea istorica si la traditiunile, cari cu atatea legaturi, o stringu de civilizatiunea apuséna.

„U. D.”

Varietati.

* * * *Multiamita publica.* Subscri-sulu nu pote trece cu vederea, -- ba si tiene de cea mai sânta datorintia, ca designatu de comitetulu parochialu romanu gr. or. din Sighisior'a, pentru a colecta in scopulu acuirarei unei biserici in cetatea Sighisioarei, -- a aduce in numele poporulu credinciosu, -- Preonoratului comitetu parochiale rom. gr. or. dela biserica cu chramulu sântului Nicolau in Brasiovu pentru ajutorulu in suma de 100 fl. v. a. scrisu un'a suta fl. v. a. in scopulu precitatu, -- cea mai intima si cordiala multiamita.

Fia ca acestu ajutoriu sa se considere de celu de susu carele cunoșce inimele tuturoru ca filerii aruncati de veduv'a in vistieria bisericei.

Asemenea p. t. domni contribu-enti din Brasiovu si Sacele (Satulungu) pana la finirea colectarei candu se va da intr'un'a ratiotiniu generalu, primésca si cu acesta ocaziune intru asemenea sincerele nostre manifestatiuni de multiamita si recunoscintia.

Sighisior'a 10/22 Ian. 1877.

Demetriu V. Moldovanu,
presbiteru gr. or.

* * * *Unu balu in scopulu magiarisarei.* In clubulu liberalu alu sub-burbiului Iosefinu din Budapesta, dlu G. Szathmary tienu acum de curendu o prelegere in care a depinsu cu colori mohorite degenerarea elementului magiaru in comitatulu Hunedorei. Castelulu lui Ioanu Huniade in Hunedora e deja restauratu, este datorintia natiunei (magiare) a restaura si magiarismulu din acelu tienutu, care cade din di in di preda romanismulu. Spre scopulu acest'a lucr'a in sinulu comitatului reuniunea ajuto-ria a scolei reale din Dev'a, care trebuie spriginita in nisuintiele sele patriotice de tier'a intréga. Deca -- dice oratorulu -- se voru gasi in tierra numai 500,000 omeni, cari sa contribuie cate 20 cr. eata unu fondu de o suta mii florini, cu a carui interese s'aru pute tramite multi copii de parinti romanisati la scola si pe calea acest'a s'aru pute reda natiunalitatii loru originale. -- Redactiunea lui „Hon”

s'a oferitu a primii oferte spre scopulu aratatu. Prelegerea lui Szathmary a fostu primita cu aplausu si a mai avutu si urmarea ca clubulu a hotaritu arangiarea uniu concertu cu balu, a carui venitu curatu sa fia spre scopulu desromanisarei magiariloru romanisati (!)

* * * *Note false de statu de cate cincii florini* suntu forte multe in cercalatiune. Imitatiunea e asiá de buna incatu abia se potu deosebi notele false de cele adeverate.

Preturile de piatia.

Sibiu 14/26 Ianuarie. Graú, hectolitru 75—78 kilo fl. 8.20—9.40, Graú mestecat 72—74 kilo fl. 7—7.80; Secara 64—68 kilo fl. 5.40—6—; Orzu 63 kilo fl. 5—; Ovesu 38—42 kilo fl. 2.50—2.90; Cucuruzu 69—71 kilo fl. 3.90—4.50; Cartofi 3—3.80; Samentia de canépa fl. 12—; Mazere fl. 11—; Linte fl. 13—; Fasole fl. 6.50; Slanina 50 kilo fl. 38—; Unsore fl. 38—; Seu brutu 50 kilo fl. 21—; Seu de luminari fl. 25—; Luminari de seu 50 kilo fl. 28—; Sapunu 50 kilo fl. 20—; Fenu 50 kilo 80—90 cr.; Fuiore de canépa 50 kilo fl. 23—25; Lemne de focu, metru cubic fl. 3.50; Spiritu gradulu 47¹/₂—60 cr.; Carne de vita, kilo 38 cr.; Carne de vitielu 50 cr.; Carne de porcu 32 cr.; Carne de oaie 24 cr.; Oaie 10 darabe 20 cr.

Bursa de Vien'a.

Din 15/27 Ianuaru 1877.

Metalicele 5%	61 55
Imprumutulu nationalu 5% (argintu)	67 40
Imprumutulu de statu din 1860	113 25
Actiuni de banca	830 —
Actiuni de creditu	144 80
Obligatiuni de desdaunare Unguresci	123 —
„ „ „ Temisioare	73 50
„ „ „ Ardelenesci	71 50
„ „ „ Croato-slavone	71 25
London	— —
Argintu	116 25
Galbinu	5 80
Napoleonu d'auru (poli)	9 82 ¹ / ₂
Valuta noua imperiale germána	60 50

Concursu.

In urm'a inaltei ordinatiuni consistoriale din 25 Novembre 1876 Nr. cons. 3431 B. prin care se concede escrierea de concursu pentru intregirea postului de capelanu langa nepu-tinciosulu parochu Nicolau Dorc'a din Agerbiciu se escrie concursu pana in 30 Ianuaru 1877.

Emolumentele suntu:

1. Dela 90 familii cate o ferdela vechia cucuruzu sfarmitu, iera dela 40 familii cate o mertia.

2. Simbri'a parochului de o di de lucru dela fia-care familia care o cedéza capelanului.

3. Tote venitele stolari care com-putendu-se la olalta aducu unu venitu de 100 fl. v. a.

4. Lemne focali ce se asigneza pa-rochului anuatim, 3 stangini -- jume-tate. —

Doritorii de a concura la acestu postu suntu avisati a-si asterne peti-tiunile lor la subscrisulu scaunu pro-topopescu pana la terminulu susu in-dicatu instruate dupa lege cu aceea, ca deca concurentii voru fi preoti sântiti au se asterna totu-odata si licentia dela Prea Vener. consistoriu ca suntu licentiati a pute concurge la acestu postu.

Siarosiu 30 Decembre 1876.

In contielegere cu comitetulu pa-rochialu.

Dionisiu Chendi,

(1—3) adm. prot.

Nr. 4.

Concursu.

Pentru ocuparea vacantei parochie de clas'a I in comun'a matra Cucu-lat'a si filia Lupsi'a, protopresbitera-tulu Fagarasiului I, se escrie prin acé-st'a concursu cu terminu pana la 13 Februaru a. c. candu va fi si ale-gerea.

Emolumentele suntu:

a) casa [parochiala gratuita; si

dela 124 numere de familii cate un'a ferdela de grautie si dela 90 familii mai serace si veduvite cate o jume-tate ferdela, la olalta 169 ferdele bucate.

b) folosirea ierbe si a pomiloru din cimiteriulu bisericei;

c) venitele stolari dela 215 fami-ly cu 1248 suflete, imbunatatite si satorite de sinodulu protopresbiterale;

d) dela fia-care familia cu tra-gatori cate unu caru de lemne; ier' dela cei fara vite cate o di de lucru in claca, cu palmele, care comutate la olalta in bani dau sum'a de 650 fl. v. a.;

e) asemenea si dela filia Lupsi'a, unde suntu 42 familii cu 188 suflete, dupa mesurile susu aretate tote veni-fele comutate aducu 150 fl. v. a.; si asiá la olalta este venitul siguru de 800 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa acésta sta-tiune au de a-si asterne concursurile lor instruite conformu prescrielor „Statutulu organicu” si dispositiune-loru provisorice pentru regularea pa-rochieloru din an. 1873, pana la ter-minulu aretatu la subscrisulu. Maturisanti voru ave preferintia.

Fagarasiu 4/16 Ianuaru 1877.

In contielegere cu comitetulu pa-rochiale.

Petru Popescu,
protopopu.

(1—3)

Nr. 4.

Concursu.

Devenindu vacantu postulu de in-ventiariu in comun'a Cucu-lat'a, pro-topresbiteratulu gr. or. alu Fagarasiu-lui I, se deschide prin acésta con-cursu, cu terminu pana la 6 Febru-ariu 1877.

Emolumentele suntu:

a.) Salariulu anualu in bani 135 fl. v. a. din cass'a comunala, solvindi in rate lunare regulatu; quartiru na-turale in incaperile scolei, si lemnele de incalditu cate voru trebui.

Doritorii de a ocupa acésta sta-tiune, trebuie se fia clerici si peda-gogi absoluti, avendu atestatu de cua-lificatiune, cu care preveduti voru ave a-si asterne cursele lor bine instruate la subscrisulu oficiu ppres-biteralu, pana la terminulu susu aratatu.

Fagarasiu, 4 Ianuaru 1877.

In contielegere cu comitetulu pa-rochialu.

Oficiulu ppresbiteralu gr. or.
Petru Popescu m. p.

(1—3)

Nr. 7.

Concursu.

Pentru ocuparea parochiei vacante Crisciori, se escrie prin acésta con-cursu pana la 13 Februaru 1877.

Acésta parochia, avendu stole bineregulate, arata unu venitu de 417 fl. 30 cr. v. a., si este clasificata de o parochia de cl. III. La venitul acésta suntu comutate si venitele accidentali.

Doritorii de a ocupa acésta pa-rochia au a-si asterne suplicele lor instruate conformu prescrielor din „Statutulu organicu,” pana la diu'a susu fipsata subsemnatulu in Bradu cott. Huniadorei.

Bradu 9 Ianuaru 1877.

In contielegere cu comitetulu pa-rochialu.

Nicolau I. Mihaltianu m. p.
prot. gr. or. alu Za-

(1—3)

randului.

Banc'a generala de asigurare mutuala „Transilvani'a.”

Cuponulu obligatiuniloru fondului nostru de intemeiare, care vine a se detasia in 1 Februaru a. c., se va solvi cu 2 fl. 85 cr. la cass'a nostra centrala, catu si la agenturile generali si principali.

Sibiu in 25 Ianuaru 1877.

Consiliulu administrativu.